

Bemærkninger til foranstående forslag.

Konventionens forhistorie.

I forbindelse med daværende præsident Nixons besøg i Moskva i juli 1974 blev der udsendt en amerikansk-sovjetisk fælleserklæring, som bl. a. omhandlede forskellige vigtige spørgsmål vedrørende rustningskontrol og nedrustning, og som indeholdt en bestemmelse om, at repræsentanter for Sovjetunionen og USA samme år skulle drøfte problemet om mulige foranstaltninger til at overvinde farerne ved brugen af miljømæssig modifikations-teknik til militære formål.

Imidlertid anmodede Sovjetunionen allerede i august 1974 om at få optaget følgende punkt som hastesag på dagsordenen for FN's 29. generalforsamling: »Forbud mod påvirkning af det naturlige miljø og klimaet i militært og andet øjemed, som er uforeneligt med bestræbelserne på at betrygge den internationale sikkerhed og menneskenes velfærd og sundhed«. I et indlæg henviste man fra sovjetisk side til USA's anvendelse af regnfremkaldende og løvdræbende midler under Vietnam-konflikten, men omtalte også de mange andre muligheder, der principielt består for at anvende og påvirke naturen til militære formål. 29. samling vedtog et sovjetisk resolutionsforslag, hvori nedrustningsudvalget i Geneve (CCD) anmodedes om at tage spørgsmålet om miljøkrigsførelse op til behandling og rapportere herom til 30. samling.

Efter indgående bilaterale forhandlinger kunne USA og Sovjetunionen i august 1975 forelægge CCD parallelle tekster til et konventionsudkast om forbud mod militær eller enhver anden fjendtlig anvendelse af miljøpåvirkningsteknik. Begge lande fremhævede, at det forhold, at den tekniskvidenskabelige udvikling på det heromhandlede område endnu befandt sig på begyndelsesstadiet, tilsagde en snarlig gennemførelse af et forbud mod miljøkrigsførelse og udgjorde en væsentlig begrundelse for konventionsudkastets fremlæggelse til overvejelse i alle regeringer og for videre forhandling i CCD. FN's 30. generalforsamling vedtog et amerikansk-sovjetisk resolutionsforslag, som anmodede CCD om at fortsætte sit arbejde på grundlag af de fremlagte forslag og de dertil fremsatte synspunkter.

I løbet af 1976 arbejdede CCD videre med konventionsudkastet, der blev ændret på en række punkter. Skønt der ikke var fuld enighed om den

reviderede tekst i udvalget, blev den dog optaget i CCD's rapport til 31. generalforsamling tillige med fortolkningsbidrag til visse af konventionens artikler. Uoverensstemmelserne drejede sig navnlig om konventionens rækkevidde, idet visse lande ønskede, at den skulle omfatte alle former for miljøpåvirkning til fjendtlig brug og ikke blot dem, der har udbredte, langvarige eller alvorlige virkninger – som der står i den endelige konventions-tekst. Under sagens behandling på 31. samling konstateredes det imidlertid, at konventionen var den for tiden bedst opnåelige aftale; følgelig vedtog 31. samling den 10. december 1976 med stort flertal en resolution, hvortil bl. a. Danmark var medforslagsstiller, og hvori konventionen henvistes til alle stater til overvejelse, undertegnelse og ratifikation samtidig med, at FN's generalsekretær om depositar for konventionen anmodedes om snarest at åbne konventionen for undertegnelse og ratifikation.

Konventionen åbnedes for undertegnelse og ratifikation i Genève den 18. maj 1977 og undertegnedes samme dag af 33 lande, deriblandt Danmark.

Konventionens bestemmelser.

Konventionen består af en præambel og 10 operative artikler samt et tillæg, der udgør en integrerende del af konventionen. Desuden har CCD's redaktionsudvalg som led i forarbejderne til konventionsteksten udarbejdet visse fortolkningsbidrag til artiklerne I, II, III og VIII.

I præambelen henvises bl. a. til deltagerstaternes interesse i at styrke freden og bidrage til almindelig og fuldstændig nedrustning under streng og effektiv international kontrol samt til at frelse menneskeheden fra faren ved anvendelsen af nye krigsmidler. I denne sammenhæng erklærer deltagerstaterne sig besluttede på fortsat at føre forhandling for at opnå yderligere fremskridt på nedrustningsområdet. Det påpeges, at videnskabelige og tekniske fremskridt kan åbne nye muligheder for miljøpåvirkning, men det erkendes samtidig, at militær eller enhver anden fjendtlig anvendelse af sådan teknik kunne få yderst skadelige virkninger på menneskenes velfærd. Deltagerne erklærer derfor, at de indgår traktanten ud fra ønsket om effektivt at forbyde den nævnte militære eller